

DEONTOLOGISCHE CODE

LOKALE MANDATARISSEN

Toepassingsgebied

Artikel 1

A. De deontologische code is van toepassing op de lokale mandatarissen.

Voor de stad worden hieronder begrepen:

- de voorzitter van de gemeenteraad,
- de gemeenteraadsleden,
- de burgemeester,
- de schepenen.

Voor het OCMW worden hieronder begrepen:

- de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn,
- de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn,
- de voorzitter van het vast bureau,
- de leden van het vast bureau,
- de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst,
- de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

B. Lokale mandatarissen die namens de stad of het OCMW andere mandaten dan deze opgesomd onder A. van dit artikel, bekleden, zijn in die hoedanigheid er eveneens toe gehouden de bepalingen van de deontologische code na te leven. Dit geldt zowel voor de mandaten die rechtstreeks in verband staan met hun ambt als voor alle hiervan afgeleide mandaten.

Indien een mandaat namens de stad of het OCMW wordt opgenomen door een extern persoon, een andere dan vermeld in punt A. van dit artikel, zal bij zijn/haar aanbeveling gevraagd worden deze deontologische code te onderschrijven.

C. Buiten het kader van deze mandaten, zullen de lokale mandatarissen er tevens over waken dat zij geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die afbreuk doen aan de eer en waardigheid van hun ambt.

Belangenvermenging en omkoping

Artikel 2

A. Een lokale mandataris mag zijn/haar invloed en stem niet gebruiken voor het eigen persoonlijk belang, noch voor het persoonlijk belang van een andere persoon of het belang van een organisatie bij wie hij/zij direct of indirect betrokken is.

B. Een lokale mandataris dient actief en uit zichzelf alle vormen van belangenvermenging tegen te gaan:

- hij/zij neemt geen deel aan de bespreking en de stemming in de gemeenteraad/OCMW-raad, het college van burgemeester en schepenen/vast bureau en het bijzonder comité voor de sociale dienst wanneer er sprake is van een beslissing waarbij belangenvermenging speelt of zou kunnen spelen. Hij/zij oefent eveneens geen enkele beïnvloeding uit tijdens de andere fases van het besluitvormingsproces;
- hij/zij zorgt dat er bij contacten met de burger nooit de schijn gewekt wordt dat particuliere belangen begunstigd (kunnen) worden;
- hij/zij mag de in artikel 10 van het decreet lokaal bestuur genoemde functies niet uitoefenen;
- hij/zij mag de in artikel 27, §2 van het decreet lokaal bestuur genoemde overeenkomsten en handelingen niet aangaan.

C. a) Ter bevordering van de transparantie, meldt een lokale mandataris aan de algemeen directeur welke

betaalde en onbetaalde mandaten hij/zij vervult naast het politiek mandaat bij het lokaal bestuur. Hij/zij meldt ook aan de algemeen directeur wanneer hij/zij substantiële financiële belangen heeft (bijvoorbeeld aandelen) in een onderneming waarmee de stad of het OCMW zaken doet of waarin de stad of het OCMW een belang heeft.

b) De door een lokale mandataris gemelde mandaten en substantiële financiële belangen zijn openbaar en worden ter inzage gelegd. Ook een tussentijds ontstaan mandaat of belang moet meegedeeld worden. De algemeen directeur of een door haar daartoe aangesteld personeelslid draagt zorg voor een geactualiseerde openbare lijst van gemelde mandaten en belangen.

Artikel 3

A. Een lokale mandataris mag zijn/haar invloed en stem niet laten kopen of beïnvloeden door geld, goederen, diensten of andere gunsten die hem/haar gegeven of beloofd werden.

B. Een lokale mandataris moet actief en uit zichzelf de schijn van omkoping tegengaan:

- hij/zij neemt geen geschenken, voordelen of diensten aan die hem/haar door zijn/haar functie worden aangeboden, uitgezonderd de incidentele, kleine attenties (zoals bijvoorbeeld een fles wijn, een bloemetje, een doos pralines,...) waarbij de schijn van omkoping en beïnvloeding minimaal is;
- hij/zij accepteert uitnodigingen (lunches, diners, recepties en andere) die door anderen betaald of gefinancierd worden enkel wanneer de aanwezigheid tot de uitoefening van het raadswerk behoort en kan worden beschouwd als functioneel (protocollaire taken, formele vertegenwoordiging van de stad of het OCMW,...) en de schijn van omkoping of beïnvloeding minimaal is;
- hij/zij accepteert werkbezoeken waarbij reis- en verblijfkosten door anderen betaald worden, enkel zeer uitzonderlijk en indien het bezoek aantoonbaar van belang is voor de stad of het OCMW.

C. a) Indien geschenken toch in het bezit zouden komen van een lokale mandataris, wordt dit door

hem/haar gemeld aan de algemeen directeur. Het geschenk wordt dan eigendom van de stad of het OCMW.

b) Van werkbezoeken betaald of gefinancierd door anderen wordt altijd (schriftelijk) verslag gedaan door de betrokken lokale mandataris aan de raad.

Geheimhouding en discretie

Artikel 4

A.

a) Een lokale mandataris is gebonden aan het beroepsgeheim wanneer hij/zij door de functie van lokale mandataris kennis krijgt van geheimen die door personen aan de stad of het OCMW zijn toevertrouwd. Bekendmaking van deze geheimen is verboden, behalve wanneer de wet de openbaring oplegt of mogelijk maakt.

b) Naast het beroepsgeheim geldt eveneens een geheimhoudingsplicht voor lokale mandatarissen. Deze plicht beschermt wat besproken wordt tijdens een besloten vergadering (feiten, meningen, overwegingen,.....).

c) Een lokale mandataris heeft over het algemeen een discretieplicht. Hij/zij gaat op discrete en voorzichtige wijze om met de informatie die hem/haar toekomt in de uitoefening van zijn/haar functie:

- hij/zij maakt brieven niet openbaar en stuurt e-mails niet door wanneer het niet zeker is dat de afzender hiermee instemt;

- hij/zij communiceert correct en eerlijk over de reden en motieven op basis waarvan de raad/het college van burgemeester en schepenen/het vast bureau als geheel een beslissing heeft genomen;

- hij/zij geeft geen informatie door waarop de burger geen recht heeft, die de goede werking van de administratie kan doorkruisen of die de privacy van anderen in het gedrang brengen.

B. Een lokale mandataris gebruikt de informatie die hij/zij kreeg door de uitoefening van zijn/haar functie enkel voor zijn/haar raadswerk en niet voor zijn/haar persoonlijk belang of voor het persoonlijk belang van derden.

Naleving huishoudelijk reglement

Artikel 5

A. Een lokale mandataris houdt zich aan de regels die vastgelegd zijn in het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad/OCMW-raad, inclusief deze over het stellen van vragen, het verloop van de vergaderingen van de politieke organen en de bevoegdheden van de voorzitter desbetreffend.

B. Over het algemeen zorgt een lokale mandataris 'als een goed huisvader' over de middelen en de faciliteiten die hem door de stad/OCMW ter beschikking werden gesteld.

Omgang met andere lokale mandatarissen en personeelsleden

Artikel 6

A. Lokale mandatarissen gaan respectvol om met elkaar, de leden van de politieke organen van de stad/OCMW en de personeelsleden van de stad/OCMW:

- ze richten zich tot elkaar, de leden van de politieke organen van de stad/OCMW, de algemeen directeur en de personeelsleden van de stad/OCMW op een correcte wijze en dit zowel verbaal, non-verbaal als schriftelijk, inclusief de digitale communicatie;

- ze onthouden zich in het openbaar, dus ook in openbare raads- en commissievergaderingen, van negatieve uitlatingen over individuele personeelsleden.

B. Lokale mandatarissen kunnen geen opdrachten geven aan personeelsleden van de stad/OCMW. Lokale mandatarissen, met uitzondering van de leden van het college van burgemeester en schepenen, van het vast bureau en van het bijzonder comité voor de sociale dienst, kunnen hen evenmin rechtstreeks vragen stellen over dossiers. Hiertoe dienen ze de procedure zoals bepaald in het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad/OCMW-raad na te leven.

C. Wel kunnen de lokale mandatarissen de burger die vragen heeft, doorverwijzen naar de bevoegde administratieve diensten en hen helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de stad/OCMW, informatie te verkrijgen over de stand van zaken van hun dossier en daarover nadere uitleg en toelichting te vragen. Hierbij dienen de lokale mandatarissen zich te onthouden van:

- bespoedigingstussenkomsten, zijnde tussenkomsten waarbij lokale mandatarissen een administratieve procedure proberen te bespoedigen in gevallen of in dossiers die zonder de tussenkomst een regelmatige afloop of resultaat zouden krijgen, maar dan na verloop van een langere verwerkings- of behandelingstermijn;
- begunstigingstussenkomsten, zijnde tussenkomsten waarbij lokale mandatarissen hun voorspraak aanwenden om de afloop of het resultaat van een zaak of van een dossier te beïnvloeden in de door de belanghebbende burger gewenste zin;
- tussenkomsten bij selectievoerende instanties die tot doel hebben de kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie te verhogen.

Naleving en handhaving van de deontologische code

Artikel 7

De gemeenteraad/de raad voor maatschappelijk welzijn richt een deontologische commissie op.

Het aantal leden van de deontologische commissie bedraagt 1 per fractie en evenveel als het aantal fracties in de gemeenteraad, aangevuld met de voorzitter van de gemeenteraad/de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn die eveneens de voorzitter van de deontologische commissie is. Onafhankelijke raadsleden vormen geen fractie en zijn niet vertegenwoordigd in de deontologische commissie.

Elke fractie wijst het mandaat in de commissie toe met een voordracht gericht aan de voorzitter van de gemeenteraad/de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, ondertekend door een meerderheid van de fractieleden. Indien de raadsvoorzitter voordrachten ontvangt voor meer dan één fractielid als lid van de commissie, beslist de raad. Bij dezelfde voordracht kan één plaatsvervanger aangeduid worden die het commissielid vervangt bij afwezigheid of wanneer het effectief lid betrokken partij is. Een plaatsvervanger is een raadslid voorgedragen door dezelfde fractie als deze waartoe het lid dat hij vervangt, behoort, tenzij de fractie maar één lid telt. In dat geval kan ook een raadslid van een andere partij voorgesteld worden. Een fractie kan tijdens de bestuursperiode steeds beslissen een ander lid aan te duiden en/of de plaatsvervanger te vervangen.

Indien het om een mogelijke schending van de code door de voorzitter van de commissie handelt, wordt de voorzitter tijdens de volledige procedure vervangen conform artikel 7, §5, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur. Gaat het om een mogelijke schending van de code door een lid van de commissie, wordt het lid vervangen tijdens de volledige procedure door zijn plaatsvervanger.

De leden van de commissie, noch de voorzitter ervan, ontvangen presentiegeld.

Artikel 8:

De voorzitter van de deontologische commissie is verantwoordelijk voor de oproeping en stelt de agenda vast.

De deontologische commissie wordt telkens wanneer dit conform artikel 10 van de deontologische code nodig is, bijeengeroepen en minstens één maal per bestuursperiode op vraag van de raad conform artikel 11 van de deontologische code. De voorzitter is er eveneens toe gehouden de vergadering bijeen te roepen op vraag van minstens één derde van haar leden.

De oproepingen vermelden in ieder geval de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergadering en worden minstens 8 dagen voor de vergadering aan de leden bezorgd. Bij hoogdringendheid, te beoordelen door de voorzitter, wordt de oproeping tenminste 3 dagen voor de vergadering bezorgd. De agendapunten moeten voldoende duidelijk omschreven zijn. Voor elk agendapunt worden de relevante stukken ter beschikking van de leden van de commissie gesteld vanaf de verzending van de agenda.

De bezorging van de oproeping, de agenda en de relevante stukken gebeurt op dezelfde wijze als dit gebeurt bij de raad, met dit verschil dat enkel de leden van de deontologische commissie deze oproep, agenda en stukken ontvangen.

De vergaderingen van de deontologische commissie zijn niet openbaar.

De leden van de commissie werken volgens volgende principes:

- onpartijdige handhaving;
- terughoudendheid;
- zorgvuldige omgang met de vermeende schender;
- onverkorte toepassing van de deontologische code lokale mandatarissen.

Artikel 9:

De commissie is bevoegd voor:

- het formuleren van een gemotiveerd advies aan de raad over het vermoeden van een schending van de deontologische code door personen die door deze code gevat worden zoals bepaald in artikel 10 van deze code;
- het geven van adviezen en aanbevelingen aan de raad over de inhoud van de deontologische code met het oog op het bijsturen ervan. Dit kan op eigen initiatief van de commissie of minstens één maal per bestuursperiode op verzoek van de raad conform artikel 11 van de deontologische code.

Artikel 10:

De gemeenteraad/de raad voor maatschappelijk welzijn ziet erop toe dat de fracties en de individuele lokale mandatarissen volgens de deontologische code handelen.

A. Het voorkomen van mogelijke schendingen

- wanneer een lokale mandataris twijfelt of een handeling die hij/zij wil verrichten een overtreding van de code zou kunnen zijn, wint hij/zij hierover advies in bij de algemeen directeur of bij het door haar daartoe aangesteld personeelslid;
- wanneer een lokale mandataris twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van een andere lokale mandataris, waarschuwt hij/zij die persoon. De lokale mandataris verwijst de betrokkene zo nodig door naar de algemeen directeur of het door haar daartoe aangesteld personeelslid.

B. Het signaleren van vermoedens van schendingen

Wanneer een lokale mandataris vermoedt dat een regel van de deontologische code is overtreden door een andere lokale mandataris, meldt de lokale mandataris dit aan de voorzitter van de gemeenteraad/de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn die tevens voorzitter van de deontologische commissie is en staft zijn bewering aan de hand van bewijsstukken of getuigenverklaringen.

C. Het onderzoeken van vermoedens van schendingen

De voorzitter van de deontologische commissie roept de commissie samen binnen de dertig dagen na de melding. De termijn van 30 dagen wordt geschorst van 11 juli tot en met 15 augustus.

De commissie onderzoekt de melding op basis van de door de melder aangereikte bewijsstukken en getuigenverklaringen. Zowel de melder als de vermeende schender worden uitgenodigd om gehoord te worden. Ook getuigen kunnen uitgenodigd worden om een verklaring te komen afleggen, hun geschreven verklaringen te verduidelijken of te preciseren.

Na het onderzoek van de stukken en verklaringen en het eventueel horen van getuigen, melder en vermeende schender, wordt een gemotiveerd advies overgemaakt aan de gemeenteraad/de raad voor maatschappelijk welzijn.

Is de commissie het niet eens over het uit te brengen advies, wordt met meerderheid van stemmen beslist of het onderzoek aantoont dat er wel/geen overtreding van de code begaan werd. De voorzitter van de commissie heeft geen stemrecht.

D. Het zich uitspreken over schendingen

Enkel de gemeenteraad/de raad voor maatschappelijk welzijn kan zich, op basis van het gemotiveerd advies van de deontologische commissie, uitspreken of een mandataris van de stad/ het OCMW een schending van de deontologische code begaan heeft. Indien de raad beslist af te wijken van het advies, moet de vermeende schender de kans krijgen om door de raad gehoord te worden vooraleer de raad ten gronde besluit.

Wanneer de gemeenteraad/de raad voor maatschappelijk welzijn vaststelt dat de deontologische code geschonden werden door een mandataris van de stad/het OCMW, kan de raad:

- zich uitdrukkelijk distantiëren van het gedrag van het raadslid;
- vragen dat het raadslid zich verontschuldigt;
- beslissen een melding te doen bij het parket of Audit Vlaanderen;
- bij een kennelijk wangedrag of grove nalatigheid van of door de burgemeester, een schepen, de voorzitter van de gemeenteraad, de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, de voorzitter of een lid van het vast bureau of de voorzitter of een lid van het bijzonder comité, een dossier overmaken aan de Vlaamse regering zodat deze een tuchtonderzoek kan instellen;
- ...

Artikel 11:

Minimaal één maal per bestuursperiode evalueert de raad de deontologische code. De raad vraagt daarvoor eerst advies aan de deontologische commissie. Daarbij wordt onder meer bekeken of de code nog actueel en toepasbaar is en of ze nageleefd wordt'.